

REDACTIUNEA,  
Administrațiunea și Tipografia  
Brașov, piața mare nr. 30.  
Scrisorile nefrancate nu se pri-  
mesc. — Manuscrisurile nu se  
retrimit.

INSERATE  
se primesc în Administrațiunea în  
Brașov și la următoarele  
ALBUȘI de ANUNȚURI:  
în Viena: la N. Dukas Nachf.,  
Nuz. Angenfeld & Emeric Les-  
ner, Heinrich Schalek, A. Op-  
pelik Nachf., Anton Oppelik,  
în Budapesta: la A. V. Gold-  
berger, Ekstein Bernat, Iuliu  
Leopold (VII. Erzsebet-közt).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:  
o serie garmond pe o coloană  
10 bani pentru o publicare. —  
Publicări mai dese după vari-  
etă și învoială. — RECLAME pe  
pagina 8-a o serie 20 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare d-  
zi.  
Abonamente pentru Austro-Ungaria:  
Pe un an 24 or., pe șase luni  
12 or., pe trei luni 6 or.  
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.  
Pentru România și străinătate:  
Pe un an 40 franci, pe șase  
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.  
N-rii de Duminică 8 franci.  
Se primumără la toate ofi-  
ciile postale din țară și din  
afară și la d-rii colectorilor.  
Abonamentul pentru Brașov  
Administrațiunea, Piața nr. 30.  
Târgul Inului Nr. 30, etajul  
I.: Pe un an 20 or., pe șase  
luni 10 or., pe trei luni 5 or.  
Cu dusul în casă: Pe un an  
24 or., pe șase luni 12 or., pe  
trei luni 6 or. — Un exemplar  
10 bani. — Atât abonamentele  
cât și înscrisurile sunt a se  
plăti înainte.

Nr. 47.

Brașov, Joi 28 Februarie (13 Martie).

1902.

## „Apărare“, ori cutropire?

Cine n'a aușit de faimosul  
șecuiu Gustav Beksics? De când s'a  
pomenit cu condeii în mână și de  
când și-a luat rolul de „mântuitor“  
al maghiarismului „primejdut“, n'a  
făcut și n'a scris alt-ceva, decât  
pentru cucerirea și consolidarea ras-  
sei maghiare pe tărîm economic.  
Estravanța planurilor făurite de  
el în direcția acésta de cucerire, au  
recunoscut-o chiar și conaționali  
săi și aceia dintre ei, cărora li-a  
mai rămas un simbre de judecată  
sănătoasă, au simțit și simt, că șe-  
cuiul nu vorbește din convingere, ci  
impins de dorul de a-se face —  
celebru.

Visul de aur al lui Beksics: tot  
pământul să fie al Maghiarilor și  
tota suflarea să fie unghurească în țe-  
ra acésta, i-a încântat și i-a fermecat  
nespus de dulce pe șovinisti de totă  
pânura. De vre-o trei patru ani în-  
côce s'a scris și s'a vorbit mult de că-  
tră Maghiarii despre „cucerirea socială  
națională în periferiile amenințate  
ale maghiarismului“ și s'a vârsat  
multă cernelă prin gazetele șoviniște  
pentru a convinge odată pe cei „in-  
căpăținați“, că „nația singur alcă-  
tuitoare“ se va prăpădi, dacă c'o oră  
mai curând nu-și va deschide ochii  
și nu va vedé abisul în care o se  
se cufunde, ignorând marea impor-  
tanță politică națională a cuceririi  
de pământ prin ținuturile locuite de  
naționalități.

Cu școlile unghuresci de totă  
categoria, cu „kulturgylet“-urile și  
cu „kisdedov“-urile vedé, că maghia-  
risarea și asimilarea merge greu  
înainte. Ș'apoi nu sunt nici naționa-  
litatea atât de bătute la cap, încât  
să nu vadă și ele, că a căde la pi-  
ciorele stăpânitorilor și a se deșființa  
pe sine însăși prin renunțarea la  
rezistență și la lupta de proprie apă-  
rare, ar fi o lașitate și o slăbiciune  
ne mai pomenită. Se încercă dér  
cei cari au ađi pânea și ținutul în  
mână, de a-le slăbi și ingenunchia  
pe cale economică, și în privința  
acésta cine, dacă nu Beksics, scie să  
făurască planurile cele mai îndră-  
nețe.

Intr'un articol intitulat „De-  
fensivă națională“, ce-l publică în  
„Bud. Hirł.“ de ieri, „mântuitorul“ un-  
ghurismului se sumecă strașnic și dă  
guvernului din Peșta receta prin  
care crede, că va spori și întări  
rassa maghiară. Eță cum își în-  
chipuesce el operația acésta grea  
și complicată:

Să se realizeze ideia „apărării  
naționale“ împotriva capitalului străin  
care tinde a cumpăra proprietăți în  
Ungaria. În legătură cu acésta tre-  
buie să stea „cucerirea națională și  
socială în periferiile amenințate,  
adecă în ținutul de nord și în Ar-  
deal“. Al treilea, maghiarismul să  
se lătească în Alföld și dincolo de  
Dunăre, prin parcelări în stil mare.  
Intr'asta residă și trebuie să reside  
politică agrară maghiară. Acțiunea  
combinată însă trebuie să aibă de

scop principal cucerirea Ardealului  
și a ținutului de nord și o puternică  
desfășurare a forțelor maghiarismu-  
lui în Alföld și dincolo de Du-  
năre.

Beksics se ocupă apoi indeosebi  
cu nefericitul Ardeal. După el „pe-  
ricolul“ este aici în primul rând po-  
litic, apoi economic, căci: „Institu-  
tele de bani române urmăresc ten-  
dențe politice când cumpără pământ  
aici“. Nu numai atât. „Este  
vorba, ca notabilii români (din Ro-  
mânia) să cumpere păduri la granița  
răsăritenă. Brăul de păduri a statu-  
lui român atinge de altfel granița  
noastră (ungară) și întreprindători bo-  
gați se silesc a aquira păduri ve-  
cinașe cu ale statului român, cari  
sunt ađi proprietatea privaților. La  
nord e vorba, decî, de invasiune  
prusiană, la ost de invasiune ro-  
mână“.

Alarma așa-dér e dată. Ungurii  
au să lupte c'un „pericol“ indoit: „la  
nord cu domni prusiani, în Ardeal  
cu institutele de bani române, séu  
cu privații“. Față cu acest pericol  
închipuit Beksics chemă la „legitimă  
apărare“ societatea maghiară în-  
trégă, căci statul nu va puté duce  
cu sortî de isbândă lupta acésta.  
Drept remediu el propune, ca para-  
lel cu acțiunea de salvare, ce a ini-  
țiat-o guvernul prin parcelarea pământului  
în Alföld, prin fideicomisuri  
în Ardeal și prin cumpărări de  
păduri la Nord, să lucreze și marii  
proprietari maghiari asemenea. Atunci  
„pericolul“ întreit se va înlătura:  
societatea maghiară va cuceri ținutul  
de Nord și Ardealul prin forța  
ei națională și maghiarimeii din Al-  
föld se va desfășura puternic. „Nu-  
mai realizarea corelativă a scopului  
acésta întreit, pôte garanta deplina  
victorie a cauzei naționale maghiare“.

Interesant e, că după Beksics  
mai mare pericol s'ar afla în aquir-  
area de proprietăți din partea pro-  
prietarilor români din Ardeal, decât  
dacă pământul l'ar căștiga cei din  
străinătate, și adaugă: „În Ardeal  
numai atunci va avé deplină valoare  
cucerirea societății maghiare, dacă  
societatea maghiară se va strămuta  
aici“.

La fine conjură guvernul și so-  
cietatea maghiară să-i urmeze pro-  
punerile, dacă vréu să fie stăpâni nu  
numai în privința economică, ci și  
politică.

Comentarea acestui plan de cu-  
tropire e de prisos. Cine nu vede și  
cine nu simte, că aici e vorba de o  
mare acțiune politică-economică cu  
scop de-a scurta și submina existența  
materială a naționalităților nema-  
ghiare, pentru-ca cu atât mai ușor  
să le pótă ingenunchia cu deservir-  
șire în privința politică.

Planul pentru d'al de Beksics  
e frumos. Realizarea lui atěrnă însă  
dela forța de expansiune a unora și  
dela puterea de rezistență a altora.  
Legile firei nici Beksics cu toți șo-  
vinisti mari și mici nu pot să le  
schimbe.

## Turnu Vavilonului.

I.

„Telegraful Român“ după 25  
de ani de regim unghuresc... vré  
să ne amăgescă, că decă se va  
grăbi a șterge punctul prim și  
ultim din programul nostru na-  
țional, va începe o nouă eră,  
când Maghiarii vor sta de vorbă  
cu noi.

Slovacii, Sărbii, Sașii n'au a-  
ceste puncte în programul lor  
și nu fac nici măcar politică de  
rezistență pasivă, dér ore au  
stat séu stau Maghiarii cu ei de  
vorbă asupra gravăminelor lor?

„Îi ținem mult mai isteți pe  
cei dela „Telegr. Rom.“ din Si-  
biu, decât să admitem, că ei ar  
puté crede, că Maghiarii vor fi  
gata a lua în discuțiune măcar  
retragerea, ori modificarea legii  
pentru kșgedovuri (dela 1891),  
daca Români ar primi statul  
d-lor, ca să lapede din program  
cele două puncte.“

Atunci pentru ce acésta co-  
medie în ajunul conferenței?

„Telegr. Rom.“ a scris la  
timpul séu cu mult sarcasm des-  
pre „capitularea“ Sașilor arde-  
leni (la 1890). Nu cumva doresce  
să scotem și o ediție românească  
a acelei capitulări?

„În programele politice se  
iau numai acele puncte, cari se  
pot realiza“, esclamă „Telegr.  
Rom.“

„Dér ore ar fi putut do-  
bândi vr'un popor asupra din  
lume libertatea sa, dacă își croia  
programul séu politic după a-  
céstă recetă? La toate popórele  
asuprite punctele capitale ale  
programului lor de luptă și de  
emancipare par la început ne-  
realizabile. Câți Maghiari vor fi  
fost înainte cu 30—40 de ani,  
cărora să li-se fi părut realizabil  
ceea-ce a dobândit nația lor  
dela 1867 încôce? De sigur fórte  
puțini!“

„Gazeta Transilv.“ dela 4 (16) Ian. 1892.

„Libertatea“ din Orăștie nu i-a  
făcut serviciu bun d-lui avocat Ioan  
Mihu, când i-a publicat scrisórea  
prin care acesta umblă să încăldescă  
din nou zama stătută și borșită a  
așa dșisei „revisuirii“ a programului  
nostru național, revisuire, pe care o  
ceruse la 1892 organul inspirat de  
Metropolitul de pe atunci Miron Ro-  
manul.

Ne pare rău, că prin publicarea  
amintită a vederilor d-lui Mihu asu-  
pra situațiunei politice, s'a șguduit  
părerea bună, ce-o aveam până acuma  
despre tactul și prevederile d-sale.  
Nu vorbim de alte terene, dér încât  
pentru cel politic, pe care—cum în-  
suși constată—fórte rar l'am vedé  
manifestându-se în cei două-deci de  
ani din urmă de când s'a înrolat în  
partid, d-sa prin scrisórea lansată  
din tusculel séu dela Vinerea ne dă  
cea mai flagrantă probă nu numai  
de lipsă de tact, ci și de lipsă de  
pétrundere a situațiunei reale și de  
lipsă de prevedere.

Orî este lucru cu tact a aduce  
în discuțiune tocmai în aceste mo-  
mente de grea crisă, prin care trece  
partidul nostru, „revisuirea“ progra-  
mului național?

Este lucru cu tact și însemnă  
óre a pétrunde situația reală, când

d-l Mihu afirmă, că „revindicările de  
drept public ale programului nostru“,  
adecă cestiunea autonomiei Transil-  
vaniei (p. 1) și rezervarea de a se  
pronunța partidul și în cestiunea  
dualismului, când va fi de lipsă (p.  
9) (d-l Mihu dșice greșit: revenirea  
asupra pactului dela 1867), „trebuesc  
eliminate din program, avénd a ne  
pune întru toate pe basa legilor esistente!“

Am vré să scim și am vré  
să ne spună stimabilul politician  
amator, — căci d. Mihu dșice, că  
„n'are pretenția a fi numérat între  
politicianii de profesiune“ — decă  
crede în serios, că ar fi de ajuns  
eliminarea numai a celor două puncte  
din programul național, și nu aprópe  
a tuturor, ca să ne punem întru toate  
pe baza legilor esistente?

Óre postulatul de „a-se întrou-  
duce prin lege în administrațiune și  
justiția usul limbei române“, corés-  
punde „întru toate“ legilor esistente?  
Orî se pôte dșice acésta cum-va des-  
pre postulatul „revisuirii legii na-  
ționalităților în favorul acestora“,  
ori despre pretensiunea „de a-se de-  
lătura legile și ordonanțele, cari împie-  
dedecă dezvoltarea națională a po-  
porului nostru?“

Se pune óre „întru toate pe baza  
legilor esistente“ de maghiarisare  
(1897, 1883, 1891, 1893 etc. etc.)  
acel punct al programului (7) prin  
care partidul se angajéază a „lupta  
în contra tuturor tendințelor de ma-  
ghiarisare manifestate direct séu  
indirect din partea organelor sta-  
tului?“

Mărturisim, că nu putem pė-  
trunde cu mintea noastră prudentă și  
filosofia politică a d-lui Mihu.

A susține ceea-ce susține d-sa  
însemnă a da în glasul celor, cari  
au persecutat și persecută partidul  
nostru și cari prin forță îl impie-  
dedecă în esercitarea drepturilor sale  
constituționale.

Când s'a mai vedéut vr'odată ca  
programul unui partid politic, într'un  
stat constituțional să fie croit  
întru toate și pus pe baza legilor în  
ființă? Acésta se pôte pretinde dela  
o reuniune, care are să-și facă sta-  
tutele conform legii și să cêră apro-  
barea lor dela guvern — dér dela nu  
partid politic?...

Copiând planul séu de acțiune  
după acela de acum de ce ani al Me-  
tropolitului Miron, d-l Mihu făcea  
pôte mai bine, decă se ținea mai  
strict și de motivarea acestui din  
urmă, căci atunci nu ajungea la o  
astfel de conclusiune absurdă, care  
să-l aducă în conflict chiar cu atitudi-  
nea sa de până acuma.

În ceea-ce privesce persóna d-lui  
Mihu inconvenientele scrisorii din  
cestiune ar puté să i-se ierte, avé-  
ndu-se în vedere declarația sa, că își  
espune „părerile“ bona fide, așa cum  
pôte. Nu s'a gândit însă d-sa la  
efectul stricacios, ce-l pôte avé de-  
butul d-sale pentru revisuirea pro-  
gramului în momentele aceste cri-  
tice, când recularea interioară a  
partidului trebuie să fiă ținta princi-  
pală a tuturor?

„Libertatea“, a căreia protegător ca „bemoostes Haupt“ (coleg mai bătrân) este d-l Mihai, abia și-a încheiat numărul al 11-lea dela aparițiune și deja a desfășurat vre-o douăsprezece proiecte de acțiune politică.

Ce importă? Numai calea pentru înțelegere să rămână deschisă!

**Majestatea Sa monarhul nostru la Țarul.** Din Viena s'a răspândit scirea — pe baza unei informațiuni date din Budapesta și arului „Wiener Morgenblatt“ — că Țarul Nicolae II va face o vizită Majestății Sale monarhului nostru. Scirea acesta se rectifică acum în sensul, că dimpotrivă, monarhul *Francisc Iosif I* va face o vizită la curtea din Petersburg.

**Nou locțiitor în Dalmația.** La propria sa cerere locțiitorul Dalmației mareșalul Emil *David* de Rhonfeld a fost trecut la pensie. Din incidentul acesta Maj. Sa i-a oferit titlul de baron. Nou locțiitor a fost numit br. Erasmus *Handel*, fost consilier în ministerul de interne.

### Congresul catolic unghuresc.

Alături, 10 Martie st. n., s'a întrunit în ședință de încheiere congresul pentru *autonomia catolică*. Ședința a durat numai 1/2 oră.

*Președintele*, contele I. *Szapary* anunță, că primul obiect la ordinea zilei sunt „cele două memorii adresate primatului de arhiepiscopul de rit grec de Alba-Iulia și Făgăraș“. Într-una din adrese Metropolitul cere, ca în cadrul autonomiei să se respecte independența provinciei metropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș. În a doua adresă Metropolitul comunică hotărîrea Sinodului provincial al provinciei metropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș, care este de același cuprins. Cu provocare la hotărîrea acesta Metropolitul face cunoscut, că nu participă la congresul pentru autonomie.

Propune, ca congresul să rōge pe primatele să dea răspunsul cuvenit la cele două adrese.

*Ugron G.*: propune, ca cele două adrese să se cetescă, căci numai atunci se poate aduce hotărîre meritorie și să decidă, dacă congresul său primatele trebuie să dea răspunsul.

*Molnar I.*: Adresele nu ni s'au trimis nouă.

*Apponyi A.*: Adresele Metropolitului de rit grecesc de Alba-Iulia și Făgăraș n'au fost adresate congresului, ci primatului, ér primatele numai din atențiune deosebită față de congres le-a trimis și acestuia. Nu e decî necesitate, ca congresul să se ocupe în meril cu afacerea acesta.

*Ugron G.*: Cele două adrese au fost trimise ce-î drept primatului, dér se adresă congresului, Archiepiscopul de rit grec de Alba-Iulia a știut, că primatele va transpune afacerea la congresul autonom. Așa-dér congresul trebuie să scie, ce cuprind adresele; și dacă el va scii acesta, pōte să aducă hotărîre.

*Dr. Simonyi-Semadam*: Cele două adrese au fost trimise primatului, așa dér numai primatele pōte să dea răspunsul. Congresul nici n'are autorizare, de a aduce decisiune în afacerea acesta.

*Dr. I. Saghî*: Întrăbă, dacă primatele a transpus congresului adresele spre luare la cunoscință, ori cu scop de a hotărî asupra lor (*Dr. Hovanyi I.*, raportor: Primatele le-a transpus fără nici o observare). Atunci s'ar puté admite amēdouă casurile. Dér fiind-că congresul n'a dat până acum nici o asigurare *Romānilor catolici de rit grecesc* cu privire la separațiune, nu e necesar, ca congresul să aducă o hotărîre deosebită în afacere.

Congresul primese propunerea președintelui: congresul să rōge pe primatele de a da răspunsul la cele două adrese.

Amēnuntele acestea le-am găsit în raportul lui „Allkotmany“ După raportul lui „Bud. Hirlap“ *Ugron* a combătut propunerea președintelui și din motiv, că desamintitele adrese însemnă, că grecocatoicii voesc să-și înființeze o *biserică națională deosebită*, ér primatele nu pōte da autonomie.

După tōte acestea congresul a primit și în a treia cetire proiectul de autonomie, și declarațiunea reserwațiunei de drept, și a ales pe membrii delegațiunei cari, mâne, Joi vor remite monarhului statutul de organizare autonomă votat de congres.

Cu acesta congresul s'a închis pe timp mai îndelungat. Mandatul lui n'a expirat încă, deōre-ce în urma diferențelor dintre punctul de vedere al guvernului și dintre proiectul votat, va mai fi necesar un schimb de nunciî între guvern și congres.

Interesant, că *Rakovszky* a strigat *finis Poloniae* când proiectul a fost primit și în a treia cetire.

### Desastrul Englesilor.

Generalul bur *Delarey*, pe care de doi ani de zile puterea armată englesă nu l'a putut scōte din munții Transvaalului de vest, a nimicit armata generalului engles *Methuen*. Insuși *Methuen* fū rānit și cădū în captivitate la Buri. După sciri private *Delarey* n'a nimicit numai o armată de 400 omeni, ci una de 2000 omeni. *Delarey* a luat apoi tunurile Englesilor, tōtă muniția și provisiile. Pe *Methuen* și pe ofițerii prizonierii englesi *Delarey* nu i-a liberat și a declarat, că *nici nu-i va libera*.

Scirea acesta a produs o profundă impresie în Londra, o surprindere din cele mai dureroase. Ea reamintesc Englesilor catastrofele, ce le-au avut ei la Colenzo și Spionskop și în alte părți la începutul războiului.

Ētă telegramele, cari vestesc desastrul acesta:

Londra, 10 Martie. Telegrama lui *Kitchener* în care face cunoscut învingerea dela *Meribogo* și care a fost predată în 8 Martie, este următoarea:

Cu mare regret trebuie să aduc sciri rele despre generalul *Methuen*. *Methuen* a plecat cu 400 călăreți, 300 pedestrași, 4 tunuri și 1 tun cu tir repede din Viburg spre *Lichtenburg*, și Vineri trebuia să se întâlnească la *Rivierfontein* cu generalul *Greenfeld*, care avea cu sine 1300 omeni. Joi dimineța însă l'a atacat generalul *Delarey* între *Tweebosch* și *Palmietknill*. Buri ne-au atacat de-odată din trei laturî. Buri au urmărit pe Englesi cu *estraordinară fervore* și 150 de călăreți ajunseră la *Meribogo* după o urmărire de 4 ore. Buri au prins pe *Methuen* și pe toți ofițerii. Afară de acesta au luat tōte tunurile trupe, tōte munițiile și provisiile. Despre morți și răniți n'am primit amēnunte, *mētem însă, că numărul lor e fōrte mare*. Propun Escelenției tale (ministrului de război *Brodrick*) să nu publici telegrama acesta, până când nu voi da raport definitiv. Am trimis trupe auxiliare. — *Kitchener*.

Londra, 10 Martie. La camera comunelor ministrul de război *Brodrick* a cetit o telegramă a lui *Kitchener*, după care *Methuen* s'a încurcat în luptă cu *Delarey*. Generalul *Methuen* fū rānit la șold și a cădū în captivitate. Pierderea Englesilor este: 41 morți și 77 răniți, 201 au dispărut.

Cetirea telegramii lui *Kitchener* a fost primită de Irlandesi cu aplause, ér de pe băncile guvernamentale li-s'a răspuns cu *pfui!* Agitația ce a produs în Londra scirea acesta sēmēnă aceleia, când *Buller* înainte de asta cu doi ani a vestit Englesilor catastrofa dela Colenzo. Credința generală e, că un astfel de desastru n'au suferit Englesii în tot timpul războiului. Diarele fără deosebire mustră conducerea

armatei și-și exprimă mirarea, că un general atât de dibaciū ca *Methuen* a putut să ajungă în primejdie așa de mare. Se crede, că pierderea Englesilor e de cel puțin 1000 de omeni, probabil însă că și mai mult. După telegrama lui „*Daily Express*“ armata lui *Methuen* era mai mare de 2000 omeni. Tot după telegrama acesteia fōi *întręga diviziune a lui Methuen a cădū în captivitate la Buri*. Buri au pus mâna pe 7 tunuri și pe provisiuni nespuse de multe. Toți ofițerii au cădū captivi împreună cu *Methuen*. *Delarey a declarat, că pe ofițeri și pe Methuen îi va ține prinsi ca ostateci*, ca astfel să împiedece împuscarea comandanților buri din partea Englesilor.

Ētă așa lucrăză voința lui *Dumneșeu*. Se vor cumiți ore Englesi măcar acum?

### Cum trebuie să fie funcționarul.

La discutiunea din „*Reichsrath*“ asupra capitulului „ministerul de interne și administrație“, ministrul-președinte *Koerber* a ținut în 5 Martie un discurs, în care privitor la funcționarii administrativi dise:

„Funcționarii trebuie, în spiritul legii, să servescă statului și intereselor populațiunii, au renunțat însă în momentul jurământului la ori-ce drept, care stă în contrast cu acesta, tot-odată și la validitatea agresivă a opiniei politice. Cel mai mare bine pentru viața publică, autoritatea oficiului și demnitatea proprie, ar fi dacă ei s'ar cugeta numai la datorința lor și la nimic alta. Sōrtea statului de sigur nu va intra pe alte căi, decât vre-o 100,000 funcționari nu se vor ocupa cu politica.

„Mai ales cestiunea națională prin acesta ar fi scutită de o notă îngrijitoare. Dacă un funcționar administrativ ține se aibă o opinie politică, atunci — o spun acesta aici cu voce tare, pentru-ca să se urmeze de toți funcționarii — *nici-odată și la nici o ocazie nu îi este permis a o valida în oficiul său și nici agitatoric în viața sa privată*. Neprecuparea națională și nepărținirea politică nu e în valōre numai pentru cei nouē miniștri, ci la vale până la ultimul practicant. Așa și nu altfel cugetăm asupra funcționarilor, și numai acela, care lucrăză în acest sens, pōte conta la scutul și îngrijirea noastră.“

Ōre d-l *Szell* n'ar fi lucrat mai înțeleptesc, decât în loc de a nega în dietă existența cestiunei naționalităților, ar fi dat funcționarilor șoviniști dela noi astfel de învățături? Din păcate însă, el stă în fruntea șoviniștilor.

## SCIRILE DILEI.

— 27 Februarie. v

**Intronisarea metropolitului din Iași.** Dumineca trecută a avut loc la Iași intronisarea noului metropolit al Moldovei și Sucevei Partenie *Clincenî* în mijlocul unei afluențe enorme. Metropolitul a sosit la gară la orele 8 dimineța, însoțit de ministrul cultelor, d-l *Spiru Haret*, și fū primit de primarul *Penescu*, de prefectul județului și de personagele oficiale. Orașul a fost pavoasat și ovațiunile erau nesfârșite. La mitropolie înaltul prelat era așteptat de episcopii de Roman, Huși și Dunărea de jos, încunjuțați de clerul orașului și de delegații tuturor bisericilor din Moldova. Metropolitul Partenie ocupând scaunul arhiepiscopesc, ministrul cetesce decretul regal de numire, apoi metropolitul rostescce o splendidă alocuțiune. După liturghia solemnă, metropolitul se duce la mormentul antecessorului său, unde se celebrăză un serviciu. La palatul metropolitan a avut loc recepțiune și un banchet.

Consiliul „*Ligei Culturale*“ a decis la întrunirea de Duminecă de a convoca membrii la adunare generală pentru ziua de 3 Martie. C. I. *Naum* își prezentă dimisia din funcția de secretar și propune consiliului de a-se alege în locul său *Dr. Șunda*, care este ales în unanimitate. Consiliul votăză mulțumită primarului din Bucuresci, care a cedat *Ligei* în mod gratuit un teren, unde *Liga* își va construi o casă. Consiliul a votat o mie de franci

pentru construcțiunea bisericii române din *Ochrida* (Macedonia).

**Moțiunea lui Madarasz respinsă.** În ședința de erî a dietei ungare ministrul-președinte *Szell* a declarat, că e de prisos a-se pune la ordinea zilei moțiunea lui *Madarasz*. În urma acestei declarații dieta a respins moțiunea.

**Kossuthiștii biruitori.** Comisiunea pentru verificarea mandatelor a validat erî mandatul lui *Gabanyi*, pe care cu câte-va zile mai înainte îl invalidaseră. Acest rezultat îl pot mulțumi kossuthiștii infernalului scandal, ce l'au făcut mai deunăși în cameră.

**Conferența lui Hegedüs despre Sēcui**, pe care am anunțat-o, s'a ținut în Budapesta în ziua de 10 Martie. *Hegedüs* spune, că în Bucuresci a găsit 20000 de Unguri catolici și 6000 reformați. Sēcuii emigrați sunt perduți pentru maghiarism. Din „*Kertész*“ se face „*Grădinar*“, din „*Fekete*“ „*Negru*“, copiii și-i dau în armata română și se împămētenesc acolo, căci prețuiesc mai mult cetățenia română, decât pe cea maghiară. Conferențiarul spune, că cunōscce un Sēcui emigrat, care nu vine acasă, decât din cinci în cinci ani, la alegeri de deputat, când apoi se întorce ériși în România cu câte un câștig de 50—60 fl.

**30.000 corōne pentru statua lui Mătieș craiū.** În Clușiū s'a pornit o mișcare intensivă pentru adunarea de fonduri cu scop de a ridica regelui *Matia* o statuie în acel oraș. Ministrul de culte și instrucțiune publică a acordat comitetului respectiv din budgetul ce-i stă la dispoziție suma de 30.000 corōne cu motivarea, că acea statuă va fi în centrul părților ardelenene „simbolul unității statului maghiar“.

**Academia Română** are trei scaune vėduve de titularii lor: decedații *N. Crețulescu*, *V. A. Urechia* și *Maniu*. În sesiunea de primăvară se va face alegerea noilor nemuritori, unul pentru secțiunea științifică și doi pentru cea istorică.

**Un desertor Român în Cernăuți.** „*Deșteptarea*“ din Cernăuți scrie: De vre-o două săptămāni a sosit la Cernăuț un desertor din România, un tinēr de 21 ani, de abia de trei luni înrolat la reg. 16 de infanterie în Fălticeni. Numele lui este *Vasile* a lui *George Mihăilescu*, e feciorul dascălului din *Bogdănesci* din județul *Suceva*, a absolvat 5 clase primare și școala cantorală din mănăstirea *Rișca*. E un tinēr de înfățișare modestă și blândă. A desertat din cauză de bōlă, neputând suporta strapățele milităresci. Privindu-i înfățișarea, afirmările lui par a fi basate pe adevēr. Sufere de vătēmătură și nu are pieptul robust milităresc, încât înclinăză ușor la tuse și durere. Ne face impresia, ca tinērul din cauza fisicului său nu este apt pentru serviciul armatei. Este de altfel iubitor de lucru. Caută un serviciu în vre-o casă romānescă din Bucovina și ne-ar părea bine, dacă ar puté să încape undeva. Nu cere plată, ci numai hrană și îmbrăcăminte. Are mai ales aptitudinî pentru serviciu de lacheu. Doritorii de a-l lua în serviciu binevoiesc a-se adresa la diarul nostru.

**Americanii în entuziasmul lor** pentru visita ce le-a făcut Prințul *Henric* de Prusia, au vizitat și devastat frumosul yacht imperial *Hohenzollern*, tăindu-i până și tapiseriile de pe pāreți, spre a avea un mic suvenir, cât despre lucrurile transportabile au fost luate până la cel din urmă. Lingerii, cuțite, pahare în fine vasele yachtului au trecut în buzunarele yancheilor spre o dulce amintire.

**Bătaie în școlă.** Invēțătorul *Al. Mazurin* din *Ivanyi* a aplicat unui elev al său o corecțiune corporală. Elevul a fugit acasă plāngēnd și a spus tātāne-său că l'a bătut invēțătorul. Tātāl băiatului cu numele *I. Szapora*, care tocmai atunci venise dela cărciumă, s'a dus repede la școlă și a luat pe invēțător la bătaie. În





**Cursul la bursa din Viena.**

Din 11 Martie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.10
Renta de corone ung. 4%	97.45
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.20
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.83
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.90
Bonuri rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	197.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	160.25
Renta de argint austr.	100.55
Renta de hartie austr.	101.30
Renta de aur austr.	120.90
Losuri din 1860.	155.25
Actii de-ale Banței austro-ungar	16.34
Actii de-ale Banței ung. de credit.	714.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	694.25
Napoleoniori	19.09
Marci imperiale germane	117.27 1/2
London vista	240.10
Paris vista	95.52 1/2
Rente de corone austr. 4%	99.20
Note italiene	93.25

**Cursul pietei Braşov.**

Din 12 Martie n. 1902.

Banecota rom. Cump.	18.96	Vend.	19.—
Argint român.	18.80	"	18.84
Napoleoniori.	19.—	"	19.04
Galbeni	11.34	"	11.40
Ruble Rusesct	127.—	"	128.—
Marci germane	58.50	"	—
Lire turcesci	10.72	"	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	"	101.—

**„Călimdarul Plugarului“  
pe anul comun 1902.**

Se mai află de vânzare la Tipografia A. Mureşianu (Braşov) „Călimdarul Plugarului“ pe anul comun 1902.—Anul X.

**Dela „Tipografia A. Mureşianu“  
din Braşov,**

se pot procura următoarele cărţi:

(La cărţile aici înscrise este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

**Mama sfântului Augustin** de Emil Bougaut, traducere de Sa ba. Editura d-lui prof. Dr. E. Dănuş, Tipografia arhitectoasă din Blaj. Cartea are 31 cule de tipar (500 pagini) și este fructul ostenelelor unor laborioși studenți în teologie de la universitatea din Budapesta. Căruia „Salba“ ne reamintesc societatea literară cu același nume a teologilor din seminarul desființat „S-a Barbara“ din Viena. Oare societății îi mulțumim publicarea ei Fabiolei și a unei părți din catehismul cel nou al lui Deharbe. Traducătorii ne oferă o te tu a edificatoare în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Prețul unui exemplar legat eșant în pânză este 4 corone (+ 30 b. porto.) Un exemplar broșat 3 corone (+ 30 b. porto.) Se află de vânzare și la Tipografia A. Mureşianu, Braşov.

**„Carnetul Roșu“**, o interesantă novelă în 10 volume, tradusă din germană de Moş-l O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușoară și distractivă. — „Voșul“ e cunoscut cetitorilor noștri din numeroasele sale lucrări publicate în foiața diarului nostru. Prețul cu posta 60 bani.

**Deschidere de fabrică!**

Am onore a aduce la cunoștința On. public, că

**FABRICA DE MAȘINI,**

care opt ani am avut-o în Kézdi-Vásárhely, acum în mod considerabil lărgită, am strămutat-o

în Braşov Strada gărei nr. 54

(în partea Villei Stenner) lângă vamă.

**Lucrez mașini:** pentru fabricii de ferestru, fabricii de spirt, mori, arangiamenturi de băi, mașini pentru economie de câmp, precum și **Cazane**, inte prompt și cu prețuri ieftine.

Mă rog de sprinjal On. public

cu totă stima

Szombat Samu.

1—10 (452)

„Clupe de repaus“ de Sorcov. Un volum elegant, care pôte ocupa loc pe masa ori-cărui salon. Prețul 2 corone (Pentru România 2 Lei 50 bani) porto extra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special această nouă apariție literară. În acest volum găsim un limbaj frumos românesc și niște povestiri sorise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai cetit-o totă. Se pôte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea prețului indicat plus 20 bani porto.

Nr. 1338/902.

**PUBLICAȚIUNE**

Deore-ce pe teritoriul oraşului Braşov doi câni, bănuți de turbați au mușcat doi omeni și un animal, de aceea, în sensul §-lui 68 al art. de lege VII din 1888, începând cu ziua de astăzi se ordineză pe teritoriul oraşului Braşov pentru câni o contumație de 40 de zile, cu aceea observare, că câni — în sensul §-lui 6 al statutului pentru câni — trebuie provăduți cu botnițe și în decursul acestor 40 zile de contumație, atât pe strade cât și în locuri publice afară de aplicarea botniței, câni mai trebuie se fie conduși și de frênghie, ér câni ținuți pentru paza curților, se vor ține tot-deuna legați.

Nerespectarea acestor ordinațiuni formeză transgesiune și cei culpabili, în sensul §-lui 154 lit 1) al art. de lege VII, din 1888 se vor pedepsi cu o amendă până la 200 corone și afară de acesta câni, cari se vor afla liberi pe stradă, în sensul §-lui 188 al ordinațiunei pentru executarea aceleiași legi, vor fi prinși și prăpădiți de călăul oraşului.

Braşov, 10 Martie 1902.

1—3 (453).

Căpitănatul oraşănesc.

**CZUBA-DUROZIER & CIA.**  
DISTILLERIE FRANÇAISE PROMOTEUR.



**COGNAC**

**Publicațiune.**

Imobilele aparținătoare moștenirii după Dr. Ferdinand Otroban ce sunt specificate mai jos în mod amănunțit,

**se vor vinde în 20 Martie a. c.**

în cancelaria notarului public reg. Karl Schnell (Braşov, Strada Vămii Nr. 17—15) prin licitațiune publică, ce se va ține acolo de bunăvoie, începând dela orele 9 dimineța.

Imobilele se vor vinde și sub prețul fixat. Moștenitorii însă își rezervă dreptul de a primi séu refusa ofertul făcut.

Ofertele se pot trimite și in scris până la orele 9 a. m. din ziua licitației la notariul reg., care ține licitația, și acestea se vor deschide după terminarea licitației verbale.

Condițiunile amănunțite de licitare se pot vedé și ceti în cancelaria notarului reg. Karl Schnell.

1. Casa de lemn, în Braşov (Scheiu) Podul Crețului, nr. 107 nou (676 vechi) indusă în cartea funduară nr. 2660, nrii top. 3348, 3349. Corone: 2000
  2. Villa din Predeal, cu tot mobilierul din ea și cu aranjamentul, indusă în cartea funduară din Braşov, nr. 10,961 A + 25,404/12 nr. top. 16,000
  3. În Bacifalu, casa cu nr. 446, cu 9 apartamente de locuit, cu o mare grădină de pome, odăile folosite pentru locuință de vară, dimpreună cu mobilierul, indusă în cartea funduară nr. 598 A + 1659/1, 1659/2, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665 nrii top 20,000
  4. În Bacifalu casa nr. 445, cu patru locuințe și grădină, indusă în cartea funduară nr. 598 A + 1358, 1359/2, 1360/2, 1361/2, 1363/2, 1364/2, nrii top. 10,000
  5. În Elópatak stațiune balneară așa numita „Villa Zona“ cu întreg aranjamentul, cu mobilele din ea, cu partea de drept la băi, la apa minerală, indusă în cartea funduară nr. 318 A + 1535, 1546/1, 1546/2, 1546/3, 1547, 2744 nr. top. 14,000
  6. Casele din Braşov, Strada Porții nr. 16 și cel vechi nr. 488, induse în cartea funduară Nr. 2660, nr. top. 5434 și casa din strada Spitalului nr. 11 nou și cel vechi 475, nr. top. 5420 două case legate una de alta (fost Hotel Baroș), la olaltă 130,000
  7. Imobilul din Apacza loc de țidire indus în cartea funduară nr. 1011, nrii top. 1601/2, 1602/2, 1603/2 800
- Vadiu de 10% din prețul imobilelor este a se depune în bani gata séu în hârtii de valóre, ér la oferte in scris este a se alătura și vadiul.
- Braşov, 26 Februarie 1902.

**Moștenitorii răposatului**

Dr. Ferdinand Otroban.

3-4

**TIPOGRAFIA**

**A. Mureşianu**

**Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.**

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precun:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.</p> <p>CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.</p> <p>ANUNȚURĂ.</p>	<p>REGISTRE și IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri</p> <p>BILANȚURĂ.</p> <p>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.</p> <p>Couverte, in lolă mărimca.</p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURĂ-CURENTE ȘI DIVERSE</p> <p>BILETE DE INMORMENTARI.</p>
--	---

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

**Tipografia A. MUREȘIANU, Braşov.**